

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ (7-2-2021)

A1α. 1γ - 2β - 3ε - 4δ - 5α

A1β. α) ΛΑΘΟΣ β) ΣΩΣΤΟ γ) ΛΑΘΟΣ δ) ΛΑΘΟΣ ε) ΛΑΘΟΣ

B1. Ο Μαντίθεος στην παράγραφο αυτή αναφέρεται στον δημόσιο βίο του. Για να τονίσει τη δική του έντιμη ζωή, αναλύει τον τρόπο ζωής όσων τον επικρίνουν και τον κατηγορούν. Περιγράφει, λοιπόν, τις συνήθειες των συνομηλίκων του: συχνάζουν στα κυβευτήρια, στα καπηλειά και γενικά είναι θαμώνες σε κακόφημα μέρη. Μ' αυτόν τον τρόπο περιγράφει το ήθος τους – αργόσχολοι και ανήθικοι ψευδολόγοι - και εύστοχα δημιουργεί την εντύπωση ότι από τέτοια άτομα δεν πρέπει να λάβουμε ως έγκυρες τις κατηγορίες. Μάλιστα τονίζει ότι, αν είχε τον ίδιο τρόπο ζωής μ' αυτούς δε θα τον φθονούσαν και δε θα τον κακολογούσαν. Εξαιρετη αξιοποίηση ψυχολογικού επιχειρήματος, που αποσκοπεί στο να δημιουργήσει ευνοϊκό κλίμα, αφού ο ίδιος ως ευνόηπτος και αξιοπρεπής πολίτης δέχεται τα πυρά ατόμων ανυπόληπτων και ανήθικων. Επομένως, η ηθική του ανωτερότητα κίνησε τον φθόνο των εχθρών του και ο φθόνος τους κάνει να πλάθουν ψεύτικες ιστορίες.

Το επιχείρημα αυτό, μέσα από το οποίο προβάλλει τη διαφορά ήθους ανάμεσα σε αυτόν και τους κατηγορούς του, αποτελεί εγγύηση ότι θα είναι το ίδιο σωστός και ηθικός και όταν αναλάβει το αξίωμα και ασχοληθεί με τα κοινά. Είναι ένα επιχείρημα πραγματικό, καθώς στηρίζεται σε δεδομένα στοιχεία της εποχής, στις κακές συνήθειες πολλών νέων του 4^{ου} αι. Επιπλέον πρόκειται για ένα ψυχολογικό επιχείρημα, αφού εντάσσοντας τους κατηγορούς του σε αυτούς τους νέους μειώνει το ήθος τους και κλονίζει την αξιοπιστία τους, ενώ παράλληλα προβάλλει τις δικές του ηθικές αντιστάσεις. Επομένως, πρόκειται για ένα πολύ εύστοχο επιχείρημα, ικανό να επηρεάσει θετικά τους βουλευτές, αφού η ηθική ζωή των πολιτών ήταν αναγκαία προϋπόθεση τόσο για τη σωστή λειτουργία της πόλης όσο και για τη συμμετοχή τους στα δημόσια αξιώματα. Μάλιστα αποτελεί εγγύηση ότι το ίδιο σωστός και αξιοπρεπής θα είναι και όταν αναλάβει το αξίωμά του.

B2. Αφού ολοκλήρωσε την παρουσίαση του ήθους του στην ιδιωτική ζωή, παρουσιάζει στοιχεία για την εκπλήρωση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων, δηλαδή αναφέρεται στην αποδεδειγμένη φιλοπατρία του. Συγκεκριμένα χρησιμοποιεί ένα ιστορικό παράδειγμα-πραγματικό, προκειμένου να προβάλει τη συμμετοχή του και τη στάση του στην εκστρατεία της Αλιάρτου (395 π.Χ.), όπου Αθηναίοι και Θηβαίοι πολέμησαν εναντίον των Λακεδαιμονίων και τους νίκησαν και έτσι αποκαλύπτει

σημαντικά στοιχεία της προσωπικότητάς του: το πατριωτικό του ήθος και το ηρωικό του φρόνημα. Ο Μαντίθεος, όπως υποστηρίζει, πριν από τη μάχη στην Αλίαρτο ζήτησε από τον φύλαρχό του, τον Ορθόβουλο, να τον διαγράψει από τον κατάλογο των ιππέων, για να ταχτεί με το πεζικό και να βοηθήσει πιο αποτελεσματικά την πατρίδα του. Η επιλογή του αυτή δείχνει την τόλμη και τη γενναιότητά του, αφού η συμμετοχή στους οπλίτες έκρυβε περισσότερους κινδύνους, καθώς θα αντιμετώπιζαν τη φάλαγγα των Λακεδαιμονίων. Σε αντίθεση με αυτόν, πολλοί άλλοι προτίμησαν την ασφάλεια του ιππικού, παράνομα για να εξασφαλίσουν τη ζωή τους, γεγονός που υπερτονίζει την αυτοθυσία, την ηθική του ακεραιότητα και την απόλυτη αφοσίωσή του στην υπηρεσία του συμφέροντος της πόλης. Η πρωτοβουλία του αυτή υπήρξε συνειδητή και υπεύθυνη και υπαγορεύθηκε από την πεποίθησή του ότι ήταν ανεπίτρεπτο ηθικά οι συμπολίτες του να κινδυνεύουν και εκείνος να πολεμά παρέχοντας ασφάλεια στον εαυτό του. Αυτή του η ενέργεια αποτελεί εγγύηση ότι θα ενεργεί πάντα με γνώμονα το συμφέρον της πατρίδας και όταν θα αναλάβει κάποιο δημόσιο αξίωμα. Επομένως, καταξιώνεται στη συνείδηση των βουλευτών ως ευαίσθητος και φιλότιμος δημοκράτης, δημιουργώντας έτσι ευνοϊκό κλίμα για τον εαυτό του.

B3. 1ζ - 2η - 3ε - 4γ - 5δ - 6στ - 7α - 8ι - 9θ - 10β

B4α. ἀδελφὰς ἀδελφοκτόνος- συνάδελφος- ἀδελφοποίηση-εξάδελφος
γενέσθαι πρόγονος- συγγενής- απόγονος-οικογένεια
πατρῶων πατροπαράδοτος-πατριαρχία-φιλοπατρία
εἰσαγγελίαν καταγγελία-αγγελιαφόρος-διάγγελμα
προσελθὼν εισιτήριο-ανεξίτηλος-παρελθοντικός- προσέλευση

B4β. ελλιπής καταλειφθείσης
αντιβιοτικό βεβίωκα
κατάσταση καθεστηκότας
παράδειγμα ἀποδειξαι
διαφήμιση ἔφην

B5. Ο Αισχίνης στο παρακάτω απόσπασμα αναφέρεται σε κάποιες ανάρμοστες συμπεριφορές ανθρώπων, που τους αποκλείουν από τα πολιτικά αξιώματα. Αρχικά πιστεύει ότι δεν πρέπει να συμμετέχουν στα πολιτικά άτομα που δε σέβονται την οικογένειά τους και τους γονείς τους, με το σκεπτικό ότι, αφού δεν σέβονται τους γονείς, δε θα σεβαστούν και την πόλη. Ο Μαντίθεος στο συγκεκριμένο θέμα αποδεικνύεται ηθικός και ενάρτεος, αφού πάντρεψε τις αδερφές του, προσφέροντας και προίκα και μοίρασε με τον αδερφό του ακριβοδίκαια την περιουσία τους. Κατά τον Αισχίνη, επίσης, δεν πρέπει να συμμετέχουν στα κοινά άτομα που δεν

εκπλήρωσαν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή λιποτάκτησαν. Και σε αυτό το θέμα ο Μαντίθεος αποδεικνύεται φιλόπατρις και φιλόανθρωπος, αφού με αυτοθυσία πολέμησε στην Αλίαρτο νιώθοντας ντροπή να πολεμήσει ως ιππέας, ενώ οι συμπολεμιστές του στο πεζικό κινδύνευαν περισσότερο. Σύμφωνα με τον Αισχίνη, θα πρέπει, επίσης, να αποκλείονται από την πολιτική άτομα που χαρακτηρίζονται από ακόλαστη ζωή χωρίς ηθική και μέτρο. Και από τέτοιες καταστάσεις, όμως, φαίνεται ότι απέιχε ο Μαντίθεος, αφού δεν σύχναζε σε κακόφημα μέρη, όπως κάποιοι συνομήλικοί του ούτε ποτέ είχε εθιστεί στο ποτό και στα τυχερά παιχνίδια. Τέλος, ο Αισχίνης θεωρεί ακατάλληλο για πολιτικά αξιώματα αυτόν που έχει κατασπαταλήσει την πατρική του περιουσία. Ο Μαντίθεος αντιθέτως φαίνεται καλός διαχειριστής των οικονομικών του, αφού παρά τα οικονομικά προβλήματα του πατέρα του αυτός μπόρεσε να προικίσει τις αδερφές του. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι ο Μαντίθεος, σύμφωνα πάντα με τα λεγόμενα του, έχει όλα τα προσόντα ηθικά και κοινωνικά, για να αναλάβει κάποιο αξίωμα και σίγουρα ο Αισχίνης θα τον θεωρούσε πρότυπο ενάρετου ανθρώπου, για να ασχοληθεί με την πολιτική.

Γ1. Και ενώ έχω διατρέξει τόσους πολλούς κινδύνους για εσάς και ενώ έχω πράξει τόσα καλά στην πόλη, τώρα εδώ παρακαλώ όχι να πάρω κάποια δωρεά από σας γι' αυτά, όπως άλλοι, αλλά να μη στερηθώ τα δικά μου, επειδή νομίζω ότι για σας είναι ντροπή να παίρνετε από μένα και με τη θέλησή μου και χωρίς τη θέλησή μου. Και δε με ενδιαφέρει τόσο αν πρέπει εγώ να χάσω τα υπάρχοντά μου. Όμως, δε θα δεχόμουν να ατιμαστώ (προσβληθώ).

Γ2. Ο συγκεκριμένος κατηγορούμενος στο παραπάνω απόσπασμα προσπαθεί να απαλλαγεί από την κατηγορία της δωροδοκίας, για να μην του επιβληθεί η ποινή της κατάσχεσης της περιουσίας του. Προσπαθεί, λοιπόν, να αποσπάσει την αθωωτική ψήφο των δικαστών αναφερόμενος στο ήθος του, τονίζοντας ότι έχει προσφέρει στην πόλη του έχοντας περάσει πολλούς κινδύνους και δυσκολίες. Αναφέρεται, λοιπόν, στο στρατιωτικό του ήθος και την ευεργετική του διάθεση προς την πόλη του. Μάλιστα φαίνεται μεγαλόψυχος, αφού δε ζητάει ως αντάλλαγμα των υπηρεσιών του κάποια δωρεά ή κάποια τιμή, αλλά το μόνο που επιθυμεί είναι να μην του αφαιρεθεί η περιουσία του. Κάτι τέτοιο θα αποτελούσε ατίμωση για τον ίδιο και αμαύρωση του ονόματός του. Στη συνέχεια τονίζει στους δικαστές ότι, αν του αφαιρέσουν την περιουσία και γίνει φτωχός, δε θα μπορεί να προσφέρει στην πόλη του και θα πρέπει να τον λυπούνται παρά να τον φθονούν, που είναι τώρα πλούσιος. Τέλος, προτρέπει τους δικαστές να εύχονται να υπάρξουν και άλλοι σαν αυτόν, που ξοδεύει τα χρήματά του για το συμφέρον της πόλης, θεωρώντας τον εαυτό του πρότυπο ενάρετου πολίτη.

Γ3α.

λαμβάνειν : λαβέ

τὰ ὄντα : τὰ ἐσόμενα

αἰρήσεσθε : ἤρηκέναι

γενόμενον: γενήσοιτο

κεκινδυνευκῶς : κινδυνευσάτω

Γ3β. τοσούτοις - τισί

Γ3γ. Καὶ οὕτως πολὺν κίνδυνον ὑπὲρ σοῦ κινδυνευκότες καὶ τοσοῦτον ἀγαθὸν εἰργασμένοι τὰς πόλεις , νυνὶ δεόμεθα οὐ τινὰς δωρεὰς.

Γ4α.

κεκινδυνευκῶς= εναντιωματική μετοχή, συνημμένη στο ενν. ἐγώ, λειτουργεῖ ως επιρρηματικός προσδιορισμός της εναντίωσης στο δέομαι

τὰ ὄντα =επιθετική μετοχή, αντικείμενο στο ἀπολέσαι

κινδύνους= σύστοιχο αντικείμενο στο κινδυνευκῶς

ὑμῖν = δοτική προσωπική στην απρόσωπη έκφραση αἰσχροὺν εἶναι

Γ4β.

ἐνθυμηθῆναι=ἀναρθρο τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στην απρόσωπη έκφραση_ ἄξιον ἐστίν.

διδόναι= ἀναρθρο τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα προσήκει.

Γ4γ. ὅτι πολὺ μᾶλλον ὑμῖν προσήκει τῶν ὑμετέρων ἐμοὶ δίδόναι: Δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση που εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο ὅτι, γιατί δηλώνει αντικειμενική κρίση, εκφέρεται με ἔγκλιση οριστική, γιατί δηλώνει το πραγματικό και λειτουργεῖ ως αντικείμενο στο απαρέμφατο της κυρίας πρότασης ἐνθυμηθῆναι από το οποίο εξαρτάται.

ἵνα τῶν μὲν ὑμετέρων μὴ ἐπιθυμήσωσι : Δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο ἵνα, εκφέρεται με ἔγκλιση υποτακτική, γιατί δηλώνει σκοπὸ προσδοκώμενο, και λειτουργεῖ ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο ρηματικό σύνολο της κύριας εὔχεσθαι εἶναι.